

Drottningholmskolan

Mälaröarnas Waldorfskola

Ekerö kommun

Andrius Gramauskas, Danderyds kommun

Pelle Laag, Nacka kommun

Veckorna 42-43, 2016

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
OBSERVATIONENS METOD	4
SAMMANFATTNING	6
<i>Sammanfattande slutsats</i>	6
<i>Starka sidor</i>	7
<i>Förbättringsområden</i>	7
MÅLOMRÅDEN	8
<i>Normer och värden</i>	8
<i>Kunskaper</i>	11
<i>Ansvar och inflytande för elever</i>	19
<i>Bedömning och betyg</i>	22
<i>Rektors ansvar</i>	25
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	28
REFERENSER	28

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Kunskaper
- Ansvar och inflytande för elever
- Bedömning och betyg
- Rektors ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning
- Skolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.danderyd.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Skolans/delenhetens namn:	Drottningholmskolan
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Fristående
Årskurser	F- åk 9 (detta läsår F- åk 8)
Ev. profil på skolan.	Waldorf

Statistik

Antal elever:	144
Antal lärare	23 varav flera arbetar deltid
Hur många av dessa är legitimerade?	18
Antal personal i fritidshem.	7 + 1 assistent
Hur många av dessa är utbildade fritidspedagoger/lärare mot fritidshem?	3 fritidspedagoger/lärare 2 barnskötare
Hur många avdelningar och hur många elever per avdelning?	2 avdelningar med 31 barn i F-1 och 35 barn i åk 2-3.
Antal personal i förskoleklass.	2
Hur många av dessa är legitimerade?	1
Antal specialpedagoger/speciallärare.	En specialpedagog som arbetar med alla elever i skolan och en specialpedagog som arbetar halvtid i klass.
Antal skolledare	1 rektor

Organisation/Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, arbetslagsledare, andra ledningsfunktioner)	Styrelse 1 rektor och 2 lärare utgör ledningsgrupp Arbetslagsledare Fritidsföreståndare
Vilka ingår i elevhälsoteamet på skolan?	Rektor, kurator, specialpedagog, skolsköterska. Vid behov tillkallas skolläkare och psykolog.
Hur är förskoleklassen integrerad med resten av skolan?	Förskoleklassen håller till i skolhuset där åk1-5 och fritidsverksamheten håller till.

OBSERVATIONENS METOD

Vi observerar Drottningholmskolan den 17 – 20 oktober 2016 genom att vi har observerat:

- I samtliga klasser
- Lektioner i samtliga ämnen utom träslöjd som eleverna har på annan skola.
- Två arbetslagsmöten
- Kollegiemöte
- Fritidshemsmöte
- Vi har studerat rastverksamheten och fritidsverksamheten varje dag

Vi har intervjuat:

- Rektor samt haft ett uppföljningsmöte
- Ledningsgruppen (rektor och en lärare)
- Försteläraren
- Skolans arbetsbetslagsledare
- Specialpedagogen från elevhälsoteamet:
- Förskoleklassläraren
- Pedagogisk ansvarig på fritidshemmet
- Fem elevintervjuer
- Två ledamöter i elevrådet

Vi har haft spontana samtal

- med alla pedagoger med något undantag
- med ett stort antal elever som representerar de alla klasser

Innan observationen har vi observatörer läst igenom några av skolans dokument samt hemsidans information. Under vår observation har vi fått kompletterande dokument. Alla som intervjuats har valts ut av oss observatörer.

Under observationsperioden har skolan haft stor sjukfrånvaro, bland annat i förskoleklassen, vilket försvårat arbetet.

I texten använder vi begreppet *yngre elever* för F – åk 5 och *äldre elever* för åk 6 – åk 8.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Drottningholmskolan är en waldorfskola med undervisning från förskoleklass till åk 9 och skolan har för närvarande cirka 150 elever. Skolan har expanderat de senaste åren och en del av skolan, F – åk 5, har vid höststarten flyttat in i nya lokaler.

Drottningholmskolans elever är studiemotiverade och arbetsklimatet i klassrummen är påfallande lugnt. Eleverna har ett starkt fokus på att genomföra det förelagda arbetet. Undervisningen är i stor utsträckning lärarledd under alla skolåren med arbetsuppgifter som eleverna klarar av, vilket bidrar till att eleverna tycker att de arbetar i en stressfri miljö. Det saknas till stora delar möjligheter för eleverna till inflytande över arbetet. De utmanande och utforskande arbetssätten som väcker nyfikenhet förekommer endast till viss del.

Musik, bild, rytm och rörelse är stora inslag i undervisningen framför allt under de första skolåren. Genom detta fångar skolan upp elevers olika förmågor vilket gör att elever sällan upplever misslyckanden i lärandet. Elever med svårigheter får en bra grund medan högpresterande elever i för liten utsträckning får arbetsuppgifter som utmanar deras förmåga. Det finns en risk att de är understimulerade framför allt i de teoretiska ämnena. Dagens moderna teknik ger många nya möjligheter att utmana dessa elever och som väcker deras nyfikenhet. Ett sådant arbete pågår i de högre årskurserna men inte bland skolans yngre elever.

Eleverna behöver få en större insikt i kunskapskrav och kvalitetsnivåer och behöver också få öva på att bedöma sina egna prestationer. Skolans arbete med bedömning och sambedömning behöver utvecklas.

Drottningholmskolan präglas av ett gott samarbetsklimat, där pedagogerna har ett omfattande kollegialt samarbete. Elever i alla åldrar har lätt att hjälpa varandra och har även lätt att umgås på raster och fritidshemstid. Det är en skola där alla känner alla.

Starka sidor

Det råder i hög grad ett lugnt arbetsklimat med ett starkt fokus på att genomföra det förelagda arbetet i vilket eleverna tar ett stort ansvar.

Normer och värden

Det finns i hög grad ett positivt förhållningssätt mellan alla elever och pedagoger på skolan, vilket skapar en god stämning.

Normer och värden

Det finns ett väl fungerande kollegialt lärande och pedagogerna har i hög grad en öppenhet och förtroende gentemot varandra.

Normer och värden

Rektors ansvar

Det finns i alla verksamheter en genomgående hög kvalitet och stor noggrannhet i det estetiska arbetet.

Kunskaper

Elever med olika svårigheter får arbetsuppgifter som de klarar av vilket skapar en vilja att lära.

Kunskaper

Förbättringsområden

Högpresterande elever får i för liten utsträckning arbetsuppgifter som utmanar deras förmåga. Det finns en risk att de är understimulerade framförallt i de teoretiska ämnena.

Kunskaper

Användandet av modern teknik som ett innovativt verktyg i elevers lärprocesser behöver utvecklas. Rutiner kring detta behöver skapas. Genom IT kan även utmaningar skapas för högpresterande elever.

Kunskaper

Utmanande och utforskande arbetssätt som väcker nyfikenhet förekommer endast till viss del.

Kunskaper

Elever kan ges ett större inflytande och en större delaktighet i lektionsinnehåll och utvärderingar.

Ansvar och inflytande

Elevernas kännedom om kunskapskraven och kvalitetsnivåerna och deras möjligheter att få öva på att bedöma sina egna resultat behöver stärkas. Detta gäller särskilt i vissa ämnen och årskurser.

Bedömning och betyg

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

”Waldorfpedagogiken vill utveckla hela människan – tanke, känsla och vilja. Ämnena presenteras så att de i varje stadium anknyter till barnets egen utveckling och hjälper denna framåt.” (Skolans hemsida)

Värdegrundsarbetet

Drottningholmskolan har en plan mot diskriminering och kränkande behandling “Drottningholmskolans likabehandlingsplan”. Lärarna berättar för oss att varje läsår inleds med att klassläraren tillsammans med elevrådet informerar om likabehandlingsplanen och bland annat går igenom skolans trivselregler, som finns uppsatta på klassrumsväggar. I några klassrum ser vi på väggarna ett grupparbete som handlar om olikheter. Lärarna säger också att det största arbetet görs genom att de kontinuerligt pratar med eleverna om kamratanda och värdegrund. Vi läser att eleverna vid läsårets slut gör en trivselenkät, som utvärderas av lärarna.

Grupparbete - Värdegrunden

Lärare berättar att skolan har ett antimobbingteam som består av kollegiet som helhet. Samtal om trivsel, trakasserier och kränkande behandling sker genom fortlöpande diskussioner på kollegiemöten och andra gemensamma forum. Vi observatörer ser och hör att detta är en del i verksamheten.

Vi läser att föräldrar ska ges information om arbetet med likabehandlingsplanen genom veckobrev, föräldramöten och skolråd. Vid intervjuer med ledning och skolpersonal framkommer dock att det är svårt att engagera föräldrar då det oftast är ganska få föräldrar som deltar vid föräldramöten. Rektor säger att föräldrarna inte är så delaktiga i arbetet med planen, men att det finns möjligheter att tycka till.

I planen finns en handlingsplan och arbetsgång vid kränkningar, men en nulägesbeskrivning med mål och åtgärder finns inte. I planen mot diskriminering och kränkande behandling står att utvärdering av planen sker genom “en genomgripande utvärdering i slutet av vårterminen, då även incidentrapporter och vidtagna åtgärder går igenom och utvärderas”.

Lärare säger att de väver in värdegrunden i sina lektioner. I pedagogiska planeringar (PP) hos de äldre eleverna ser vi att det ingår beskrivningar på förmågor i det värdegrundande arbetet

som ska övas, exempelvis demokratiska och kritiska förhållningssätt. På fritidshemmet gör eleverna en bok om kamratskap där de skriver ner sina egna idéer och tankar om vänskap. Vid samtal med elever säger de att det aldrig förekommer mobbning och att ”alla är snälla mot varandra”:

Eleverna har bestämda placeringar i klassrummen och de yngsta också i matsalen. Några elever säger att läraren oftast bestämmer samarbetskamrater och att det då ofta blir att flickor arbetar ihop med pojkar. Vi uppmärksammar att elever när de får möjlighet nästan uteslutande bildar könshomogena konstellationer under raster, under lunchen eller andra mer fria aktiviteter.

Drottningholmskolan har på schemat ett ämne som heter Eurytmi som är ett rörelseämne där eleverna övar socialt samspel, lyhördhet och inkännande. Vi närvarar vid några eurytmilektioner där musik och dikter övas tillsammans med rörelser.

Förhållningssätt

Alla skolans klasser har en morgonritual. Läraren står i dörröppningen och tar alla elever i hand och säger god morgon. Därefter står eleverna i klassrummet vid bänkarna och läraren säger: ”God morgon kära klass xx”, och eleverna svarar ”god morgon kära fröken xx”.

Läraren läser en morgonvers tillsammans med eleverna. Ibland kan den gemensamma morgonversen ersättas av exempelvis en dikt som läraren läser. Vi ser att elever också tar läraren i hand och tackar efter dagens slut och tackar för maten genom att ta i hand. Liknande hälsningsrutiner sker också på fritidshemmen berättar en pedagog.

Alla vuxna i skolan är noga med att hälsa på varandra när de möts första gången under dagen. De tar varandra i hand och ställer ofta personliga frågor. Vi ser att det finns en stor omsorg om varandra under dagen.

Eleverna är glada, öppna och nyfikna, samt pratar gärna med och ställer frågor till oss observatörer. Vi ser att elever blir sedda och att de har ett trevligt bemötande mot varandra och oss observatörer. Vi ser att elever ofta hjälper varandra i såväl skolarbetet som i leken.

Arbetsklimat för elever

Under våra klassrumsbesök är ljudnivån låg bland eleverna och språket är vårdat. Vi ser att eleverna inte störs av besök i klassrummet eller av att läraren avbryter sin lektion för en kort stund. De sitter lugnt kvar och väntar på att lektionen ska fortsätta. Under lektionerna är de flesta eleverna fokuserade och vi märker att de arbetar utan stress. Flera elever vi talar med säger till oss att det är mycket bra att inte behöva stressa på Drottningholmskolan. När lektionen börjar ser vi hur eleverna lugnt sätter sig på sina bestämda platser och inväntar att läraren ska inleda lektionen. Under några lektioner hos de äldsta eleverna ser vi att elever som

i väntan på arbete spelar kort, tuggar tuggummi och småpratar. Eleverna får en tyst tillsägelse utan förmaningar. Dessa elever dras efter hand med i arbetsuppgiften. Allt sker utan att en större oro uppstår.

Det är många pedagoger ute på rasterna. En fritidspedagog arbetar aktivt med aktiviteter under lunchrasterna. Pedagogen erbjuder olika fysiska aktiviteter och gitarmusik för eleverna.

Bedömning i text

Det finns i hög grad en gemensam och förankrad syn på värdegrunden bland personalen och bland eleverna.

Det finns i stor utsträckning ett aktivt arbete med att utveckla en förståelse för alla människors lika värde.

Det bedrivs ett till stora delar ett arbete mot diskriminering och kränkande behandling. För att arbetet ska vara systematiskt ska detta ske med utgångspunkt från en plan. En nulägesbeskrivning med mål och åtgärder ska vara en del av likabehandlingsplanen.

Det finns ett i hög grad respektfullt förhållningssätt mellan: personal/personal, personal/elev och elev/elev.

I stort sett präglas hela verksamheten i hög grad av ett arbetsklimat som gynnar elevernas lärande.

Bedömning enligt skala¹

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☐	☒

1.0 ¹ Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Kunskaper

Beskrivning

På skolans hemsida läser vi att “skolan följer den nationella läroplanen, men att undervisningen sker enligt waldorfskolans pedagogik. Under de första skolåren är sång, musik, bild, rytm och rörelse naturliga inslag i många ämnen. Vår övertygelse är att lärande fungerar bäst vid en daglig och nära kontakt mellan lärare och elev. Därför är undervisningen lärarledd under alla skolåren”.

Hur skolan arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande

I perioder om 2–5 veckor intensivt studerar klassen ett specifikt ämne varje morgon under skoldagens två första timmar (morgonperioden). Waldorfpedagogiken menar att detta arbetssätt stärker inlevelsen och koncentrationsförmågan. Periodernas innehåll kan till exempel utgöras av natur- och samhällsorienterande ämnen.

Morgonperioden följer en tydlig struktur. Efter hälsningsrutinerna börjar morgonen ofta med att klassen sjunger eller spelar. Vi ser vid ett tillfälle i åk 3 att alla elever spelar flöjt. Läraren skriver upp dagens schema på tavlan. I de lägre årskurserna ser vi att läraren har högläsning, eleverna äter en frukt, dricker vatten och har en kort rast innan arbetet med periodens specifika ämne börjar. Elever i åk 1 - åk 8 har en arbetsbok till varje temaarbete. I denna arbetar eleverna med stor noggrannhet och stort fokus. Utifrån lärarnas underlag klistrar eleverna in sina färdiga arbeten i sin arbetsbok tillsammans med texter som de skriver. I alla klasser går läraren först igenom vad eleverna ska göra i sina arbetsböcker. Exempelvis visar

Stjärnor som används vid inläring av siffror.

läraren i åk 5, som har geometri, hur eleverna ska rita raka linjer utan redskap. Åk 1 arbetar med siffran 7. De lär sig göra en 7-uddig stjärna och associerar till andra företeelser. De ritas bland annat en regnbåge med dess sju färger. Förskoleklassens elever har en samling där de går igenom dagens namn, datum etc., de sjunger och lyssnar på en saga. Dagen vi observerar bakar eleverna sitt eget bröd som de tar hem till familjen.

Förskoleklassen bakar

När vi frågar de yngre eleverna om vad som förväntas av dem och vilka mål de har med sitt arbete svarar de att de inte vet. De har även svårt att förstå vad vi menar. Lärare förklarar att eleverna inte förväntas känna till kunskapskraven förrän de går i åk 6.

Vi får ta del av lärarens pedagogiska planeringar (PP) i åk 6. Dessa diskuteras muntligen med elever. I dessa framgår vilka metoder/förmågor som övas, vilka redovisningsformer och vilka kunskapskrav som bedöms. I PP:n beskrivs också särskilda anpassningar. En lärare har i

Google Drive², som delas med eleverna, läst in ljudfiler och lagt in tankekartor, tavelbilder och sammanfattning.

I åk 7-8 skriver eleverna mikro-noveller i datorn. Mikronovellerna ska bestå av en inledning, en händelse (konflikt) och en avslutning på sammanlagt 75 ord plus-minus fem ord. Novellerna ska redovisas genom att de monteras och hängs upp i biblioteket. Läraren ger ett skriftligt omdöme på novellerna.

Eurytmi är ett rörelseämne där eleverna övar socialt samspel, lyhördhet och inkännande. Vi ser att eleverna i åk 7-8 testar yoga under idrottslektionen. Eleverna lär sig andningsövningar och grunderna i yoga.

Eleverna i åk 6 har som uppgift att leda sin egen idrottslektion. Den ska planeras utifrån ämnets kunskapskrav som de ska ta reda på. De ska redogöra för huvudaktiviteter och lektionens centrala innehåll. Eleverna gör en noggrann plan med detaljerat innehåll. En plan slutar med: "Vi kommer att tänka på att försöka förklara allt så enkelt som möjligt och vi ska försöka ha tålamod och även om inte alla fattar ska vi förklara tills alla förstår".

På en musiklektion i åk 3 har alla elever var sin blockflöjt. Eleverna är fokuserade och lär sig greppen för olika toner och spelar tillsammans en melodi. De spelar vidare i klassrummet som en övning till skolans månadsfest.

Olika språk är viktiga inslag i skolans verksamhet. Elever lär sig tidigt tyska och engelska. Vi lyssnar till elever på engelskalektioner och upplever att de tidigt har ett bra uttal i engelska. De får i åk 3 gruppövningar där de får tala inför varandra, vilket inte stöter på några svårigheter. I språkvalet åk 6 har samtliga elever valt franska där läraren för en dialog med eleverna.

Skolan har ett skolbibliotek som fungerar som en pedagogisk resurs. Biblioteket är bemannat vissa tider men står alltid öppet för skolans elever. Skolan har talbokstillstånd, vilket innebär att barn med till exempel läs- och skrivsvårigheter kan lyssna på inlästa böcker.

I waldorfpedagogiken är rörelse, musik, rytmer, slöjd och målning viktiga inslag i undervisningen. Vi ser dessa inslag i alla undervisningssituationer, särskilt bland de yngre eleverna. Drottningholmskolan använder sig ofta av ämnesövergripande temaarbeten i vilka stort utrymme ges åt de estetiska ämnena.

² Eleverna kan ha tillgång till filer hemma och i klassrummet via säker "molnlagring".

Utforskande och kreativa inslag i undervisningen sker utifrån lärarens förebilder och styrs genom olika mallar och strukturer, framför allt bland de yngre eleverna. Resultatet blir noggrant med genomtänkta former och färger, men också likformigt. ”Att, i synnerhet under de första skolåren, kunna vila i att man känner igen sig i det som ska hända under lektionen, dagen och veckan, kan vara en hjälp för många barn i skolan.” (ur En väg till frihet).

I åk 6 genomför eleverna ett experiment. utifrån ett forskningsresultat, som handlar om att utforska om en snabb promenad precis innan själva undervisningen påverkar denna.

Exempel på utforskande arbete ser vi på en lektion som handlar om akustik. Eleverna och läraren samlas kring datorn och får se hur olika ljudvågor formar salt på olika sätt. Eleverna får samtidigt uppleva när de inte kan höra ljuden längre. Detta väcker elevernas nyfikenhet och många diskussioner uppstår.

Vi ser inte att eleverna får fördjupade individuella uppgifter som utmanar deras kunskaper när de är färdiga med den förelagda arbetsuppgiften i matematikboken, i arbetsboken eller skrivuppgiften. Eleverna får då arbeta vidare med att läsa i sin bok eller göra färdigt andra uppgifter. Eleverna i åk 3 – åk 8 har ett arbetspass som kallas ”studiestugan” en timme i veckan då flera facklärare finns på plats. Där får elever hjälp med att göra färdigt läxor och annat som de inte har hunnit med under veckan. Studiestugan är obligatorisk för alla, men arbetspasset ligger utanför ordinarie schema, berättar rektor. Den gången vi är där räknar nästan alla i matematikboken. En del elever som är färdiga med sina arbetsuppgifter får gå hem.

Vi uppmärksammar under vår observation få tillfällen när elever får formulera ståndpunkter eller diskutera olika lösningar i en arbetsuppgift. Sådana tillfällen ser vi förekomma i åk 7-8 där eleverna får träna sig i att ge respons på varandras skrivuppgifter och föredrag.

Vi ser få tillfällen där arbetet förekommer i grupp. Eleverna är i klassrummet placerade på ett sätt som gör pararbete möjligt, men eleverna ska för det mesta enskilt genomföra det arbete som läraren gått igenom. Vi ser några exempel på hur elever uppmanas samarbeta i par med de som sitter närmast exempelvis under språklektioner. En elev säger att de ibland får arbeta i par när de skriver texter. Eleverna i åk 1 lär sig sticka och några elever från åk 5 kommer för att hjälpa till. Eleverna sköter detta på ett pedagogiskt och omtänksamt sätt. Andra exempel på samarbete är att åk 5 och 6 är fadderklasser till åk 1 respektive åk 2. När vi observerar arbetar fadderklasserna, men även förskoleklassen med förberedelser till en lyktfest, som äger rum utifrån Martinlegenden och handlar om medmänsklighet. Åk 7-8 gör en samarbetslek där eleverna sitter i ring och slumpmässigt får förflytta sig i ringen och hamna i knät på kamraterna.

Musiken har en central funktion i elevernas språkutveckling på Drottningholmskolan. Vi ser att eleverna alltid sjunger på morgonperioden och på samlingen och att klasser tränar inför skolans månadsfester. Ofta sjunger de sångerna på flera olika språk. På morgonperioden läser eleverna också alltid en dikt eller vers tillsammans.

Sagan har en central roll i undervisningen. I förskoleklassens kursplan läser vi att den dagliga muntligt berättade sagan övar upp känslan för det kultiverade språket. Vi läser också att sagan ofta dramatiseras. I samlingen övas rytmiska rim och ramsor. Som stöd till elevers utveckling av språket berättar läraren att förskoleklassen använder sig av Bornholmsmodellen³. Åk 2 arbetar med fabler som temaarbete. Vi är med när läraren berättar en fabel varefter eleverna ritar ett motiv ur fabeln.

Skolan har för närvarande en klassuppsättning lärplattor⁴ och bärbara datorer som används i de högre klasserna, framförallt till kunskapssökning och ordbehandling. En stödlärare är kunnig i vilka anpassningsmöjligheter som finns och som också har kontakt med datateket i kommunen. Vi ser att utrustningen används av äldre elever som har behov av stöd och tekniska hjälpmedel. I F - åk 5 ser vi inte att IT - verktyg används i undervisningen. Elever bekräftar att datorer sällan förekommer i dessa klasser. I åk 6 ser vi hur klassen får gå till biblioteket där internet fungerar för att söka reda på hur ljudvågor fungerar. I åk 7 - 8 ser vi hur eleverna använder datorer i sitt skrivande. Skolan har projektorer och skrivare som ännu inte är utplacerade i klassrummen i avvaktan på att nätuppkopplingen ska fungera bättre.

Vi ställer frågor om aktuella händelser till elever i åk 5 - åk 8. Vi frågar om de i skolan har pratat om USA-valet, flyktingfrågan, vad som händer i Turkiet och IS. Ingen elev kan komma på något tillfälle där de tagit upp dessa händelser i klassrummet. När vi ber eleverna att berätta vad de vet om exempelvis IS så förstår de flesta inte vad vi ber om. Att arbeta med internet och sociala medier stöter på svårigheter då utrustningen i många fall saknas.

Under vår observation ska skolans kurator komma till de äldre eleverna och tala om etik på nätet, men blir tyvärr sjuk. Vi ser att läraren i svenska informerar sina elever om upphovsrätt och etik när det handlar om att ta och lägga ut bilder och texter från internet. Några av de äldre eleverna berättar att de arbetar med källkritik lite då och då, främst i svenskämnet. Enligt eleverna har lärare berättat att man kan kontrollera trovärdigheten genom att jämföra information på olika sidor. Klassen har även pratat om vilka sidor som är trovärdiga och vilka som inte är det. Enligt eleverna är lärarna noga med att de ska ange källor när de lämnar in uppsatser.

³ Material som utvecklar elevers språkliga medvetenhet.

⁴ Eller läsplatta, surfplatta, Ipad

Skolan har inför höstterminen genomgått en nybyggnation. Rektor säger att mycket av materialet ännu inte är på plats. Inomhusmiljön på den gamla delen av skolan är sliten men är ren och fri från klotter och skadegörelse. Vi ser inte så mycket elevarbeten eller pedagogiskt material på väggarna i de olika årskurserna och vi ser inte heller olika laborativa material i någon större utsträckning.

Vi läser att utevistelse och rörelse är ett prioriterat område inom waldorfpedagogiken. När vi frågar elever vad det bästa med skolan är svarar många skolgården och rasten. Skolan har en naturtomt med fruktträd, bärbuskar, basketplan, gungor och sandlåda. Utanför skolgården ligger en fotbollsplan och en skogsbacke där eleverna är både under skol- och fritidstid. Drottningholmskolans miljöpolicy innebär att alla ska arbeta med Grön Flagg⁵. Skolan är certifierad för Grön Flagg vilket innebär vissa åtaganden för ett långsiktigt arbete. Ett av målen är att vara en giftfri skola och skolan väljer i första hand miljömärkta varor och arbetsmaterial. Skolmaten är i huvudsak vegetarisk och i möjligaste mån tillagad av ekologiska råvaror. I närheten av skolan finns det en miljöstation dit eleverna går och källsorterar sopor.

Hur fritidshemmet arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande samt en meningsfull fritid

Fritidshemmets verksamhet på Drottningholmskolan sker utifrån waldorfpedagogiken. På hemsidan läser vi att fritidshemmets vision är att skapa en hemlik miljö där barnen kan andas ut efter skoldagen, och därför prioriteras tid för fri lek, utevistelse och eget skapande.

Fritidsverksamheten består av "lillfritids", för elever i klass F - åk 1, och "storfritids" för elever i åk 2 - 3. Personalen i fritidshemmen har en timmes gemensam planering varje vecka där de diskuterar praktiska och pedagogiska frågor samt elevärenden. Utöver detta har pedagogerna två halvdagar per termin för planering och diskussioner, samt en pedagogdag.

Eleverna börjar och slutar sin vistelse på fritidshemmet genom att ta pedagogen i hand. Verksamheten börjar med fri lek ute. Under mellanmålet har eleverna samling där de blir informerade om dagens aktiviteter. Fritidshemmet har tydliga rutiner och fasta aktiviteter såsom gymnastik, kör, högläsning och vistelse i skogen. Eleverna berättar att de älskar skogsdagen då de går till kåtan som de själva har byggt. På skogsdagen har eleverna eldskola, bakar pinnbröd, grillar korv eller "poppar" popkorn.

Vi ser att verksamhetens innehåll är omväxlande och att eleverna är noggranna i sina arbeten. Elever berättar att de har stora möjligheter att testa olika hantverkstekniker som att sticka, tova ull, sy, måla, rita, tälja, baka, snickra och spela instrument. Pedagoger berättar att

⁵ Grön Flagg innebär att barnen blir delaktiga i hållbarhetsarbetet – samtidigt som man jobbar mot mål och riktlinjer i läroplaner. Allt arbete inom Grön Flagg utgår från barnens och elevernas idéer och nyfikenhet.

eleverna erbjuds att utforska olika naturmaterial såsom lera, bivax och ull, vilket vi ser resultat av på avdelningarna.

Elevernas gemensamma bok

Fritidshemmen har egna lokaler och en naturtomt. En pedagog berättar att fritidshemmen har flera cyklar och gör spontana cykelutflykter i närområdet vilket är mycket uppskattat av eleverna.

Vi ser att eleverna leker åldersblandat, bygger torn tillsammans och hjälper varandra med olika tekniker. Eleverna i åk 3 har ett “kamratskapsprojekt” på fritidshemmet. Eleverna skriver ner sina idéer och tankar om vänskap som blir en hel gemensam bok för alla. Pedagogerna berättar att fritidshemmen aktivt deltar i förberedelser till månadsfester genom att tillverka utsmyckningar och repetera sånger. Elever erbjuds att lära sig spela gitarr och alla sjunger tillsammans.

Förskoleklassens pedagoger följer eleverna under tiden i fritidshemmet. En av pedagogerna i någon timme vid övergången, den andre under större delen av fritidshemstiden.

Hur verksamheten anpassas till elever i behov av särskilt stöd

Skolans elevhälsoteam (EHT) består av rektor, specialpedagog, skolsköterska och kurator. Vid behov tillkallas skolläkare och psykolog. Elevhälsoteamet träffas en gång i veckan. Vi hör ofta diskussioner mellan kollegor där de resonerar kring elevers skolsituation och vi ser att elevärenden, i vilka alla tar del, diskuteras under arbetslagsmöten. Specialpedagogen säger att det ofta blir självklart vilka elever som behöver diskuteras i EHT. Det finns en blankett som brukar fyllas i av läraren som förberedelse inför mötet. Utifrån informationen som framkommer görs en kartläggning och eventuellt också en åtgärdsplan. Detta görs av specialpedagogen i samarbete med berörd lärare. Specialpedagogen leder också klasskonferenserna.

Utifrån kartläggningen försöker pedagogerna hitta sätt som gör undervisningen tillgänglig genom anpassningar. En pedagog arbetar med datoranpassningar och det finns hörselskydd och andra möjligheter till avskärmning. Specialpedagogen säger att skolan har relativt få åtgärdsprogram då största delen av stödet erbjuds inom ramen för ordinarie undervisning och med hjälp av digitala hjälpmedel. En lärare som undervisar en stor andel elever som behöver särskilt stöd talar in sina lektioner och fakta från arbetsområdet som klassen arbetar med på Google Drive.

Specialpedagogen som har en handledande roll använder ett avkodningstest⁶ med uppföljning och arbetar med lästräningsmaterialet Bravkod. I förskoleklassen, åk 2, 5 och 8 kartläggs färdigheter genom ett diagnostiskt material för analys av läs- och skrivförmåga (DLS). I förskoleklassen görs även en fonologisk kartläggning enligt Bornholmsmodellen. Lärarna och specialpedagogen analyserar och använder testresultaten för att hitta rätt nivå i undervisningen. En elev använder träningsmaterialet WIP, avsett för elever med läs- och skrivsvårigheter.

Hur verksamheten anpassas efter elever med annat modersmål

Drottningholmskolan har tolv elever med annat modersmål än svenska. Dessa elever erbjuds modersmålsundervisning utanför den ordinarie skoltiden och i kommunens regi. I skolan finns en modersmålsgrupp i engelska med skolans egna lärare. Ingen elev har under året haft studiehandledning på modersmålet.

Skolan har en behörig SVA⁷-lärare. Skolan har endast tre elever som har SVA-undervisning. Eleverna finns inte i skolan under vår observation.

Skolan och omvärlden

Skolan utnyttjar närmiljön i undervisningen bland annat genom utflykter till närliggande skogsområde. Förskoleklassen besöker skogen varje fredag. Läraren berättar att de sjunger, tänder en eld och bakar. Pedagoger berättar att de besöker Drottningholmsparken med jämna mellanrum och också någon gång Drottningholmsteatern.

I kommunens regi får förskoleklassen under en dag träffa brandmän, personer i civildförsvaret, polis och ambulanspersonal. Förskoleklassen och åk 3 besöker den ekologiska bondgården på Lovö prästgård och skolan har även ett samarbete med hembygdsföreningen på Rörby gård. Vi hör av elever att de har fått åka till Skansen, Nordiska museet och andra museer. Skolan har några återkommande traditioner bland annat ordnas en julmarknad och loppis som är mycket uppskattade av elever, föräldrar och lärare. Skolan ska upprätta en plan, för att bygga upp elevers och pedagogers kunskaper om Världsarvet Drottningholm, i vilken det ska finnas aktiviteter beskrivna för varje årskurs på skolan.

Vi läser att olika yrken presenteras i åk 1 och 2 på Drottningholmskolan. I åk 3 läggs stor vikt vid att ingående beskriva och även att till viss del prova på de gamla ursprungliga yrkena som smed, snickare, bonde, skraddare, ullberedare och andra yrken som funnits länge i mänsklighetens historia.

⁶ 4H-test

⁷ Svenska som andraspråk

I åk 4 får eleverna arbeta med yrken som funnits i hembygden och i åk 5 arbetar de med yrken från de gamla kulturerna.

I åk 8 och 9 blir studie- och yrkesvägledningen konkret för att hjälpa eleven att finna studier och yrke inför framtiden. De får på lektioner information som helt ägnas åt detta och får enskilda samtal med den SYV⁸ som skolan anlitar. Eleverna får skriva CV och jobbsökningar och praktiserar på arbetsplatser (PRAO).

Bedömning i text

Undervisningen är i hög grad strukturerad. Skolans äldre elever förstår till stora delar syftet med aktiviteter i undervisningen, vilka förmågor de ska få möjlighet att utveckla och hur de ska få visa sina kunskaper. De yngre eleverna förstår sällan eller aldrig dessa delar av undervisningen.

Eleverna får till stor del pröva olika arbetssätt och arbetsformer. Vi upplever att skoldagen med hjälp av de estetiska ämnena känns variationsrik. Utforskande arbetssätt förekommer dock sällan. Eleverna, framför allt de yngre, gör i liten utsträckning utforskningar utifrån sin egen nyfikenhet vilket inskränker deras kreativitet. Arbetsformer med digitala verktyg saknas hos de yngre eleverna. Högpresterande elever och elever med särskilda intressen och särskild förmåga får i liten utsträckning arbetsuppgifter som utmanar deras förmåga.

Eleverna ges i hög grad möjligheter till ämnesövergripande arbete för att få överblick och sammanhang. Arbetssätt som stimulerar samarbete mellan eleverna i deras lärande förekommer till viss del. Samarbete och arbete i grupp används inte systematiskt som en metod i lärandet.

Eleverna ges i liten utsträckning möjlighet att använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter. Elever får sällan utveckla sin förmåga att orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Användande av modern teknik som ett verktyg i lärprocesser finns i liten utsträckning.

Arbetssätt som stimulerar språk- och kommunikationsutveckling präglar verksamheten.

Elever får i stor utsträckning utveckla sin förmåga till källkritiskt förhållningssätt.

Den fysiska miljön är till stora delar stimulerande, utmanande och mångsidig såväl inomhus som utomhus. Det pedagogiska materialet saknas till viss del.

⁸ Studie- och YrkesVägledare

Fritidsverksamheten är till stora delar strukturerad och eleverna får i hög grad pröva olika arbetssätt och arbetsformer. På fritidshemmet förekommer ett utforskande och kreativt arbetssätt i hög grad och eleverna stimuleras till stor del till utveckling och lärande. Arbetssätt som stimulerar samarbete mellan eleverna i deras lärande förekommer i stor utsträckning på fritidshemmet. Eleverna kan dock i större utsträckning bli delaktiga i beslut. Fritidsverksamheten kompletterar i stor utsträckning utbildningen i förskoleklassen och skolan.

Verksamheten på Drottningholmskolan anpassas i hög grad för elever i behov av särskilt stöd och det finns väl fungerande strategier och metoder för arbetet med dessa elever. Det finns även väl fungerande strategier och metoder för arbetet med elever med annat modersmål.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning sker i stor utsträckning i det pedagogiska arbetet och närområdets möjligheter tas till stora delar tillvara i verksamheten. Eleverna ges i stor utsträckning förutsättningar att ta ställning till frågor som rör framtida studier och yrkesval.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för elever

Beskrivning

Waldorfpedagogiken beskriver ”viljan” som förmågan att ta initiativ (En väg till frihet⁹).

Elevers ansvar för och inflytande över det egna lärandet, arbetsmiljön och verksamheten

Vi ser att alla lektioner är lärarledda enligt en förutbestämd årsplan i varje årskurs. Lärarna utgår för det mesta utifrån givna strukturer och ett förutbestämt innehåll där alla elever ska arbeta med samma moment. Vi ser bara vid något enstaka tillfälle att elever utför förelagd uppgift på annat sätt än det läraren angivit. En lärare beskriver för eleverna hur de ska klippa och klistra upp en bild. Vi ser dock att några elever klipper och klistrar upp bilden på ett annat sätt. Vi upplever att eleverna på skolan, i alla åldrar, vet att det är tillåtet och att det inte kommer tillrättavisningar vid liknande situationer. Ett annat exempel vi ser under observationsveckan är då en morgonperiod startar i åk 4 med att klassen sjunger. Klassen intill, åk 5, har övertygat sin lärare att de ska fråga om de kan vara med och sjunga, vilket inte är något problem. Vi ser också att elever själva i åk 6 får planera och bestämma innehåll och

⁹ Waldorfskolans kursplan

leda idrottslektioner. En elev i förskoleklassen frågar läraren om degen jäst klart. Läraren svarar "när du känner dig nöjd så är degen klar - det är du som bestämmer". På fritidshemmet ser vi att det är vanligt att elever får komma med förslag på olika aktiviteter.

Det stora flertalet elever säger att de inte får vara med och påverka lektionsinnehållet. De yngre eleverna i skolan har svårt att komma på exempel när de får vara med och bestämma i skolarbetet. Några elever i åk 6 svarar att när de exempelvis har ett tema om artister så får de själva välja artisten eller hur presentationen ska se ut. De säger också att på morgonperioden får de ibland välja vad de ska jobba med. Några elever i åk 4 berättar att de under en timme på fredagar får vara lärare och bestämma en lek. Eleverna får då vara lärare efter en turordning. Vi läser i skolans kvalitetsarbete att lärarna lyssnar till elevernas synpunkter när undervisningen planeras, genomförs och utvärderas. Vi läser vidare att detta sker till exempel genom att eleverna inför en ny ämnesperiod får berätta vad de vill bli bättre på, hur de vill redovisa det behandlade stoffet och vilken arbetsform de vill välja för att tillgodogöra sig periodens innehåll. Vi ser dock inte några exempel på att detta sker och elever vi samtalar med kan inte komma på något exempel.

På arbetslagsmöten vi närvarar vid bestäms det att lärarna ska återuppliva systemet med klassvärdar och städvakter och att ge eleverna andra olika ansvarsområden. Vi ser att en åk 1 får besök av "hjälpare" från åk 5 när de lär sig sticka. Vi ser att eleverna torkar av sina egna bordspatser efter maten. Pedagogerna berättar att man har kompost och går ofta till en närliggande återvinnings station där eleverna själva sorterar sopor.

Det finns en idé- och förslagslåda på skolbiblioteket där det läggs lappar från eleverna med inköpsförslag eller idéer kring hur biblioteket utformas. Vi får höra att en stor del av böckerna är inköpta utifrån elevernas önskemål.

Vi hör på ett arbetslagsmöte att eleverna i åk 4-5 har haft utvecklingssamtal där elever får bedöma sig själva utifrån fyra bedömningsgrunder. Elever får, utan att förbereda sig, lappar på vilka det står olika förmågor. Eleverna ska placera dessa lappar på bedömningsgrunderna utifrån vad de själva tycker.

Utvärderingar görs efter varje temaperiod berättar lärare i åk 6 och åk 7 - 8. Vi ser ett exempel från åk 6 där eleven får utvärdera sin prestation under skoljoggen utifrån sju ställda frågor.

Under de flesta lektionstillfällen vi observerar tilldelar läraren ordet genom handuppräckning där alla elever har lika stor möjlighet att få frågan. Vid några tillfällen ser vi att läraren ur en burk drar namnet på den elev som ska svara. Detta, menar läraren, är ett sätt att låta både flickor och pojkar komma till tals under lektionerna. Vi upplever att flickor och pojkar får lika stort talutrymme och inflytande under lektionerna.

Demokratiska processer

Skolans elevråd föregås av klassråd och har sammankomster cirka en gång i månaden där två representanter från varje årskurs deltar. Genom lottning röstar klasserna fram sina elevrådsrepresentanter. Elevrådet har ingen styrelse. En person från skolans ledningsgrupp håller i mötet, dokumenterar det som sägs och vidarebefordrar det till styrelsen. Efter varje elevrådsmöte tas elevernas frågor upp på kollegiet och besvaras inför nästa elevråd.

Vi frågar eleverna vad de har kunnat påverka. Eleverna svarar att de nog kommer att få gungor och att basketkorgarna ska höjas. Vid kollegiemötet hör vi en diskussion om elevrådets önskan att ändra lunch- och rasttider. Kollegiet ställer sig positiva till förslaget att genomföra dessa schemaändringar.

Elever i åk 2 - åk 8 träffas 1–2 gånger i månaden i ett miljöråd som består av två elever från varje klass och leds av skolans miljöansvariga lärare. I en klass hör vi två elever som berättar om ett möte för kamraterna. De berättar att de på mötet diskuterat vad årets miljöprojekt kan vara. De berättar vidare att elevrepresentanter har föreslagit olika projekt som skolan kan arbeta med, att hjälpa djur, göra ett arbete om haven och att försöka informera människor ute i samhället. Klasskamraterna ombeds att parvis diskutera detta och komma med egna förslag. Elevernas förslag lämnas därefter till miljörådet där beslut tas.

Drottningholmskolan drivs som en ideell förening med öppet medlemskap. Alla som har barn inskrivna i skolan eller är medarbetare på skolan är automatiskt medlemmar och har rösträtt vid föreningens årsmöten. Årsmötet utser styrelse bestående av medarbetare och föräldrar. Styrelsen har det övergripande ansvaret för verksamheten.

Skolan har tidigare haft en föräldraförening som lades ner på grund av bristande intresse från föräldrarna. En åtgärd enligt kvalitetsarbetet är att försöka få igång föräldraföreningen senast till höstterminen 2017. På skolan anordnas 2 - 4 föräldramöten varje läsår. Vid behov deltar rektor vid dessa möten.

Alla lärare på skolan skriver ett veckobrev, som föräldrar får via e-post. I veckobreven finns påminnelser och kommande veckas planering. I något veckobrev anger läraren länkar till platser där hon har läst in lektioners innehåll. Vi läser i veckobreven också att föräldrar anmodas lämna synpunkter på förslag.

Till utvecklingssamtal bjuds vårdnadshavare och elev in en gång varje termin. Fritidshemmen erbjuder ett utvecklingssamtal till alla föräldrar som önskar.

Bedömning i text

Undervisningen stimulerar i hög grad elevernas förmåga och vilja att arbeta med förelagda arbetsuppgifter men de får endast i liten utsträckning upparbeta viljan till inflytande i arbetet. Elevernas möjlighet att få leda idrottslektioner och elevernas ansvarstagande och inflytande på fritidshemmet är några goda undantag.

Elevers tankar, intressen och åsikter tas i liten utsträckning tillvara i skolverksamheten och elever har i liten utsträckning inflytande över planering, arbetssätt, och innehåll. Utvärdering av undervisningen sker i relativt stor utsträckning med de äldre eleverna.

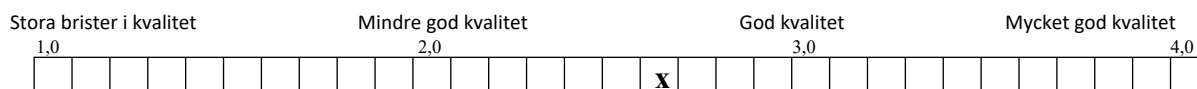
Eleverna ges i viss mån möjlighet att ta personligt ansvar för arbetsmiljön.

Flickor och pojkar ges i stor utsträckning ett lika stort utrymme i undervisningen.

Formella forum för demokrati fungerar relativt bra. Eleverna saknar en egen styrelse, vilken behövs för att öva sig i den formella delen av den demokratiska processen. Eleverna ges i stor utsträckning möjlighet att utveckla sin förmåga att arbeta i demokratiska former genom skolans miljøråd och det stora ansvaret i skolans miljöprojekt.

Föräldrarna ges relativt stor möjlighet att i dialog med skolan påverka utvecklingen av innehållet i verksamheten. En föräldraförening saknas.

Bedömning enligt skala

Bedömning och betyg

Beskrivning

Waldorfskolan är enligt skollagen betygsbefriad fram till år 9. Från år 8 får eleverna betygsliknande omdömen och i år 9 sätts betyg.

Elevers kännedom om kunskapskraven

Vi ser under vår observation inga lektioner som inleds med att läraren går igenom lektionens mål och innehåll och vad eleverna förväntas lära sig under passet. Lärarna förklarar att de i de lägre årskurserna F - år 5 inte tar upp begrepp som kunskapskrav och bedömningar. På utvecklingssamtalen ställer läraren frågor som "vad tycker du är svårt?" och "vad behöver du jobba mer med?" berättar en lärare. I år 6 går läraren muntligen igenom kunskapskraven för att i år 7-8 gå igenom matriser i de olika ämnena och vad som krävs för olika bokstavsbedyg.

När vi frågar eleverna hur de vet vad de ska lära sig har eleverna svårt att förklara. De äldsta eleverna säger dock att några lärare går igenom kunskapskraven i början av arbetsområdet (perioden). De har då tillsammans med läraren gått igenom en matris som hämtats från HEJA¹⁰ - Skolverkets kunskapskrav på enklare svenska. Dessa elever vet hur de ska hitta kunskapskraven på nätet, men säger också att de bara gjort det någon gång själva. Vi ser inte lektionens mål uppskrivet på tavlan och inte heller ämnesmål och kunskapskrav på väggar. En lärare berättar att matriser med kunskapskrav har diskuterats på skolans kollegium och att lärare även haft en föreläsning i ämnet. De berättar också att matriser finns på skolan i kärnämnen och i engelska.

I de lägre årskurserna har läraren en planering i vilken det framgår vilka kunskaper som ska ingå i de olika perioderna. I åk 6 - åk 8 ser vi i pedagogiska planeringar (PP) vilka mål som finns, vilka förmågor som ska övas och vilka kunskapskrav som bedöms. I ämnet bild för eleverna en loggbok över sin utveckling med stöd av frågeställningar. Tanken är att loggboken ska vara eleverna till hjälp vid redovisning och bedömning av bildarbeten.

Återkoppling av elevers lärande till elever och/eller föräldrar

Vi läser i skolans kvalitetsarbete att elevernas kunskapsutveckling dokumenteras, ibland i matrisform, efter varje period, och följs upp vid utvecklingssamtalen som hålls en gång per termin. Klassläraren skriver individuella omdömen i åk 1–3 och från och med åk 4 skriver även facklärarna omdömen. Dessa elever får antingen omdömet "otillräckliga kunskaper" eller "godtagbara kunskaper" med en kommentar. Omdömesblanketten överlämnas till vårdnadshavarna inför utvecklingssamtalet på våren. Vid dessa samtal träffas vårdnadshavare, elev och klasslärare. I de äldre årskurserna närvarar ibland facklärare. Från och med åk 6 får eleverna också ett tredje omdöme "mer än godtagbara kunskaper".

Vid utvecklingssamtalen upprättar lärare, elev och vårdnadshavare en individuell framåtsyftande utvecklingsplan, IUP, för eleven. Samtal förs också om elevens sociala utveckling.

Vi frågar eleverna i åk 6 – åk 8 om de vet hur de ligger till i de olika ämnena. En del av eleverna menar att de har ganska bra koll på sitt lärande i vissa ämnen som svenska, NO och SO och har fått den respons från lärare som de behöver medan i andra ämnen har de "ingen aning". Det vanligaste är att läraren skriver kommentarer i elevernas arbetsböcker när perioden är slut. Vi ser att lärarna på skolan ofta använder formativa¹¹ bedömningar. Summativa bedömningar används mer sällan och endast för de äldre eleverna vid prov och inlämningsuppgifter.

¹⁰ lärplattformen InfoMentors material

¹¹ Formativ och summativ bedömning. En bedömning med avsikten att ta reda på vad eleven lärt sig har ett summativt syfte medan en bedömning med avsikten att stärka elevens lärande har ett formativt syfte.

En lärare i åk 7-8 berättar att eleverna brukar få ge varandra respons. En metod hon använder är "Two Stars and a Wish" där eleven säger två bra saker och en som kan förbättras. Vi ser i ett elevarbete att eleverna fått lära sig att ett av kunskapskraven är att ge och ta emot respons på texter och att bearbeta dem så att de blir bättre. Vi ser flera arbeten i svenska där elever fått öva i att ge och ta respons utifrån givna frågor.

Skolans arbete för att säkra likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning

De nationella proven rättas och bedöms av två av skolans lärare tillsammans, med hjälp av skolverkets anvisningar. Sambedömning av de nationella proven med andra skolor har inte skett. En pedagog säger att det är viktigt att mötas många tillsammans för att göra bedömningarna av de nationella proven.

Bedömning i text

Skolans äldre elever har god kännedom om kunskapskraven i de olika ämnena. De yngre eleverna har liten kännedom om kunskapskraven. Undervisningens syfte behöver dock alltid vara tydligt.

Skolans äldre elever får i viss utsträckning öva på att bedöma sina egna resultat.

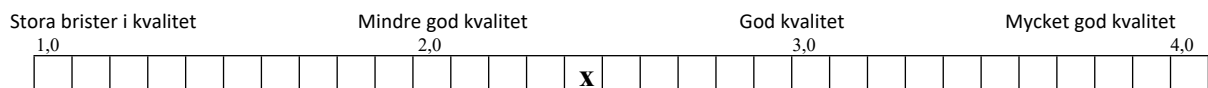
Föräldrar och elever ges goda förutsättningar att få kännedom om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Framåtsyftande, individuell planering används i hög grad.

Lärarna ger till stora delar återkoppling till eleverna på deras kunskapsutveckling. Arbetet med återkoppling är ojämnt mellan skolans olika ämnen och årskurser. Formativ bedömning sker i alla ämnen och på hela skolan i stor utsträckning.

Skolan uppvisar vissa brister i det systematiska arbetet för att säkra en likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning. Samverkan med andra lärare och skolor saknas.

Bedömning enligt skala

Rektors ansvar

Beskrivning

Hur rektor leder den pedagogiska verksamheten

Skolledningen på Drottningholmskolan består av rektor, en lärare med nedsatt tjänst och skolans förstelärare. Tidigare har ledningsansvaret delats av alla lärarna berättar rektor. Skolan har expanderat de senaste åren och då känns det viktigt att lärarna avlastas vissa uppgifter säger rektor. Hon säger också att de fortfarande inte är riktigt klara med hur organisationen ska se ut. Ledningen har ett möte varje vecka. Skolan har en hjälp för administrativa uppgifter tre dagar under veckan. Varje vecka har skolan avsatt tre timmar till ett kollegium då praktiska och pedagogiska frågor, rapporter från arbetslagen, elevrådet och miljörådet är exempel på innehåll. De två arbetslagen har en mötestid varje vecka med liknande innehåll.

Rektor nämner som det mest positiva på Drottningholmskolan är waldorfpedagogiken, lärartätheten och den fina stämningen och att skolan har nöjda föräldrar och elever samt att pedagogerna har ett tätt samarbete. En lärare säger att det mest positiva är att lärarna är öppna för förändringar och när vi frågar elever säger de ofta att de har bra lärare. Rektor säger att hon "brinner för skolan" och att det finns ett mål att skolan ska ha runt 220 elever. Mycket arbete har lagts ned på att frångå arbetet med en "B-formskola" till en skola där elever arbetar årskursvis. Anpassningen till läroplanen med dess nya krav har också tagit mycket tid i anspråk, berättar rektor vidare. Vid våra samtal med pedagogerna berättar en lärare att mycket arbete lagts ner på utvecklingssamtalens utformning och att arbetet med matriser, kunskapskrav och bedömningar kan vara nästa område att bearbeta.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Skolans systematiska arbete under verksamhetsåret finns redovisat i "Drottningholmskolan. Kvalitetsarbete läsåret 2015-16". Rektor säger att detta dokument också kan ses som skolans verksamhetsberättelse. Rektor berättar att dokumentet bearbetas på veckans kollegium för lärarna och på fritidshemsmöten. Planen redogör för årets arbete inom olika verksamhetsområden. Rektor berättar att pedagogerna på fem "förarbetsdagar" i början av terminen och fem "efterarbetsdagar" i slutet av läsåret arbetar med praktiska och pedagogiska frågor. Bland annat görs utvärderingar av årets arbete och lämnas förslag till åtgärder. En del av de åtgärdsförslag som återfinns i den systematiska arbetsplanen har vid vår observation åtgärdats. En fadderverksamhet har påbörjats med "gosedjursdisco" i åk 2 och åk 6 och åk 1 och åk 5 har stickat mössor. Exempel på andra åtgärdsförslag är att skolan ska följa upp elevernas kunskapsresultat mera systematiskt och att elevrådet ska få ett större ansvar. Eleverna har inte fått ha synpunkter på planen, men en stor del av det som står som åtgärder utgår från elevernas synpunkter berättar rektor.

Underlag i skolans kvalitetsarbete är:

- Arbetslagens utvärderingar av föregående läsår. Vi observatörer har inte kunnat ta del av dessa.
- Kundundersökningen. Rektor säger att Våga Visas kundundersökning blivit mer rättvisande och relevant när elevunderlaget har blivit större och att den har använts för analyser och diskussioner i personalgruppen. Om resultat i kundundersökningen påvisar stora brister behandlas dessa av styrelsen.
- Trivselsenkäten. En elevenkät som genomförs i slutet av höstterminen och som utvärderas av kollegiet. Klasslärarna samtalar om det som framkommit i enkäten, i sina klasser.
- Likabehandlingsplanen. Skolans likabehandlingsplan bearbetas av pedagoger och elever i anslutning till terminsstarten och även fortlöpande under läsåret. Rektor säger att föräldrar inte är delaktiga i arbetet, men säger att planen finns på hemsidan och att vårdnadshavare är välkomna att lämna synpunkter.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

När vi ställer frågor om kompetensutveckling svarar lärare att kollegiet är en del i fortbildningen. Waldorfpedagogiken beskriver detta som: "Kollegiemötet är en kraftkälla och ett forum för kompetensutveckling för de enskilda pedagogerna". (En väg till frihet)

En stor del av kompetensutvecklingen sker i waldorfskolornas regi bland annat på Waldorflärarhögskolan i Bromma. Två av Drottningholmskolans medarbetare har anmälts till waldorfläraryt utbildning. En grupp pedagoger åkte vid läsårsstarten till Oslo för att gå en veckas vidareutbildning. Lärare på Drottningholmskolan deltar i gemensamma kurser med Kristofferskolan om bedömningsfrågor.

Hela EHT deltog i fem dagars seminarium om förstärkt elevhälsa som anordnades av Skolverket. En grupp lärare och skolans specialpedagog har bokat ett studiebesök på Ängskärrsskolan som är en skola för elever med svår dyslexi.

Förutom de fem förarbetsdagarna och de fem efterarbetsdagarna har skolan ytterligare två pedagogdag varje läsår till kompetensutveckling.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Den ansvariga pedagogen i förskoleklassen berättar att hon har intagningsamtal med föräldrar där de får berätta om sitt barn och kan ställa frågor till läraren. Skolan ger information om sexårsverksamheten. Därefter kontaktar pedagogen förskolor och har samtal med pedagogerna som har haft barnen. I maj skickas en inbjudan ut till inskolningsträff.

Pedagogen träffar alla blivande elever och har en samling med dem. Eleverna lyssnar på en saga, ritar bilder och har namnlekar. Inskolningen kan vid behov också pågå under augusti månad då fritidsverksamheten har öppnat.

Läraren berättar att övergång till åk 1 blir enkel då elever från förskoleklass och åk 1 har samma fritidshem. Under vårterminen får förskoleklass eleverna besök av den blivande klassläraren och de får hälsa på i sitt blivande klassrum.

Övriga övergångar inom skolan sker odramatiskt då eleverna känner till sina blivande lärare.

Studie- och yrkesvägledaren (SYV) har ansvaret att förbereda elever i åk 9 för gymnasievalet.

Bedömning i text

Rektor har i stor utsträckning kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet.

Rektor arbetar i hög grad för att utveckla verksamheten tillsammans med ledningsgrupp och medarbetare.

Rektor tar till stora delar ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten och personal medverkar i hög grad i det systematiska kvalitetsarbetet. Vi bedömer att elever kan bli mer delaktiga.

Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i relativt hög grad. Kopplingen mellan arbetslagens utvärdering av läsåret och skolans åtgärdsplan kan vara tydligare.

Personalen erbjuds i stor utsträckning kompetensutveckling som är kopplad till verksamhetens behov.

Det finns i hög grad fungerande rutiner och former för samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagogerna. Skolan präglas av ett kollegialt lärande.

Det finns i hög grad en fungerande samverkan inom verksamheten och ett i stor utsträckning fungerande arbete med övergångar mellan skolformer.

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☐	☒

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

Tidigare observation från 2006 är inte längre relevant som jämförelse.

REFERENSER

Aktiviteter, planering Fritids, läsåret 16/17

Ansökan om medel för högre måluppfyllelse Drottningholm 2016-04-25

Befattningsbeskrivning för Drottningholmskolans ämneslärare och klasslärare årskurs 1-9 (odaterad)

Dokumentationer på väggar och ett antal Pedagogiska Planeringar och matriser från olika årskurser, Ge respons, utvärdering av din prestation under skoljoggen, Arbetsblad, Att leda en idrottslektion

Drottningholmskolans bestämmelser kring lärares arbetstid (odaterad)

Drottningholmskolan kvalitetsarbete läsåret 2015-2016

Elevhälsan på Drottningholmskola, odaterad

En väg till frihet, Waldorfskolefederationen, augusti 2016

Grön Flagg-rapport, Drottningholmskolan Mälaröarnas Waldorfskola 6 apr 2016

Hemsida <http://www.drottningholmsskolan.se/>

Individuell utvecklingsplan, Drottningholmskolan mall

Intagningsamtal med föräldrar och/eller förskola (odaterad)

Kursplan för sexårsverksamheten (odaterad)

Lgr 11, Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Min loggbok i bild, Drottningholmskolan 2016-2017

Omdömesböankett & IUP höstterminen 2016

Protokoll: Arbetslagsmötet (stora) och (lilla) 13.9, 27.9, 4.10 och 11.10 2016, Kollegiemötet 13 oktober 2016, Elevrådsmöte 12.10 2016, Förberedelsedag 15-17.8 2016, Efterarbetsdag 13-14.6 2016.

Scheman

Trivsel-och ordningsregler, Vi på Drottningholmskolan

Veckobrev och föräldrabrev F-åk 8 vecka 40 + 42/43

Våga Visa, Bedömningsmatris Grundskola, Grundsärskola, Förskoleklass och Fritidshem 20150609

Våga Visa, metodbok för observationer 2014

Våga Visa, frågebank vid observation på skola 2014-06-12

